

AZ EVOLÚCIÓ MINT NONSZENZS ESEMÉNYSOR

*Erről bizony nem volt szó! Hogy tízmilliárd évvel az ősrobbanás után egyszerre csak összecuppan néhány szerves molekula, élet születik, szétterjed ezen a glóbuszon, majd némi idő után a glóbuszra vörös óriásként ráterjedő nap szétégeti az egészet. Ez az idéttlen műsor szerencsére rendkívül rövid, az univerzum életidejéhez mérten még csak egy milliszekundumot se jelent... Egy külföldi Facebook oldalon olvasható szöveg ez az evolúcióról - noha az asztrofizika, az asztrokémia, vagy az asztrobiológia, más szóhasználattal ugyan, ám pontosan ugyanerre jut. Semmi, morzsánál is morzsább, ami az élővilággal a világmindenségben megesik: az egész evolúciót a végeredményszerűen előpördülő emberi civilizációval együtt, akár már nullának, nemlétezőnek is vehetnénk, amint azt számos evolúcióbíológus *malíciózusan* megjegyzi (erről és az imént említettekről részletesebben a szakirodalomban, alább.) Nézetünk szerint azonban mégsem a jelentéktelenség az evolúció első számú jellemzője - és nem is a célzatos elrendezettség az emberrel mint végkimenetellel, amint azt századokon át vélték - sokkal inkább *a mindent átítató nonszensz színezet*, az egész eseménysor nonszensz alaptermészete, amit az evolúciót meghatározó erők okoznak. Érdemes akár még megszemélyesíteni is ezeket az erőket, arcot és alakot adni nekik, mert úgy világosabban megmutatkozhat a működésük valódi arculata.*

Divatosak kezdenek lenni külföldön a FEKETE PANOPTIKUMOK. Ellátogatunk hát egy fekete panoptikumba ezúttal mi is, és az ottani vitrineket nézegetve mondjuk el, miért is gondoljuk az evolúciót a világmindenség alapjában véve nonszensz eseményei

egyikének... A kivilágított tükörvitrinekben és tükörfakkokban különös figurák tűnnek fel: *Túlélés Tóbiás dandártábornok*, *Alkalmazkodás Főherceg*, *Véletlen Öreghercegnő*, *Selezione Örgóf* híres kamarillája, a díszes királyi kompánia, az evolúció óriáshatalmú és megközelíthetetlen uralkodói. A trón lábánál *Hibahalmozás Őkirályi felsége*, a trónörökös látható, illő áhítattal és alázattal az egyelőre megnevezetlen uralkodó iránt. Nézzük közelebbről is meg őket, vajon miket is művelnek ezek az életünket ma is minden másodpercben meghatározó *notabilitások*.

*

Túlélés Tóbiás dandártábornok látható a legelső vitrinben. A dandártábornoki kabátra feltűzött kitüntetések szigorú sora ellenére a generális valójában vidám és *passzionátus* szellemű parancsoló. Szépen, lépésről lépésre haladva belekódolta a biológiai lényekbe a túlélés ösztönét - az **ÖNFENNTARTÓ ÖSZTÖNT** - és azóta remekül eltölti az idejét a parancsuralma alatt álló élővilág műveleteinek igazgatásával. Alattvalói, több trillióan, halálra vannak ítélve mind, a pusztulásuk elkerülhetetlen, mégis percről percre egyebet se csinálnak mint az életben maradásuk érdekében munkálkodnak - a generális *passzionátus* ujjai pedig ennek a nagyszabású programnak a megszervezésén serénykednek. Mivel a kimúlásra hosszabb vagy rövidebb ideig várakozó élőlények első számú időtöltése egymás elpusztítása és megzabálása - a generális által rendezett műsor erőszaktól, idegborzolástól, vértől sűrűsödően és igen izgalmasan alakul.

Túlélés Tóbiás dandártábornok (becenevén Tóbi) tulajdonképpen szórakozik az élővilággal. Az élővilág egyedei pedig percről percre pattognak a parancsszavai szerint. Ám legyen a vidám parancsoló számára akárminő remek passzió is mindez, a cselekedetek alapja

minden esetben az ösztönművelet élesen önellentmondásos volta és mellé még az elérhetetlen cél állandó megrohmozásának észszerűtlensége. Az evolúció első számú mozgatórugóját, az önfenntartó ösztönműveletet, emberi szemmel nézve aligha van mód értelmesnek minősíteni - véres pusztításokat elszabadítónak és nonszensznek már inkább.

*

Alkalmazkodás Főherceg látható a következő tükörvitrinben. Ő is derekasan kiérdemli az igen magas pozícióját az evolúciót működtető uralkodói panoptikumban. Hagyján, hogy mi is az a nagyszerű valami, amihez az élővilágnak alkalmazkodnia muszáj - szél, víz, jég és aszály, sziklamező, sivatag és süppedeg mocsár, például. (*Érdemes ezeket alkalmazkodásra méltatni??* - hördült fel már mérgesen nem is egy elszemtelenedett művész és még szemtelenebb irodalmár, nem valami sokra értékelve az élettelen matéria működéseit). Ám *Alkalmazkodás Főherceg* bőven kellemetlenebb körülményeknek is kiteszi engedelmes alattvalóit - alkalmazkodhatnak ugyanis a növények és állatok akárminő szívósan is akármihez, az összes erőfeszítésük nagyon gyorsan semmivé válik az élővilágra sorozatosan várakozó *necrosis*, *extinctio*, *annihilatio*, és egyéb csoportpusztulások özöne miatt. Van *Ordovícium-szilur tömeges kihalás*, van *Késő-devon tömeges kihalás*, van *Triász-jura tömeges kihalás*, és sorolhatnánk.

Alkalmazkodás Főherceg a legutóbbi királyi bálon a *Fekete Halál* találó jelmezében jelent meg. Más a látszat bár, de Őfőhercegségét főképpen a halálos hangulat, a halálos végkimenetel vonza ugyanis. Amelyik faj nem alkalmazkodik az elpusztul, amelyik alkalmazkodik, az is. Vagy *annihilatio*, vagy *extinctio* révén, vagy pedig szénné ég a végén... Mindenesetre *Alkalmazkodás Főherceg* legfőképpen a

FAJFENNTARTÓ ÖSZTÖNÖKRE összpontosít, minden más előtt ennek az ösztönnek az értelmetlenné és nevetségessé válását mozdítja elő. Sűrűsített háromezer kihalt hangyafaj, kétezer kihalt darászfaj akármekkorára is növelve az alkalmazkodóképességét, őrizgethette akármekkora szervezetséggel is a saját *rasszát* vagy *rasszvariánsát*, az önfeláldozó munkásaival, a vitéz védőseregével, a maggyűjtő csapataival, a szolgálatos portásaival, továbbá hívívőivel, hímjeivel, heréivel, és anyakirálynőivel együtt - végül még csak írmagjuk se maradt az elszánt erőfeszítés eredményeképp. Az egymást érő számos *extinctio* gigászi pusztításai nyomán sokáig sorolhatnánk az eseteket, ám őfőméltsága működése alighanem enélkül is a nonszensz minősítésre érdemesül.

*

Véletlen Öreghercegnő, a kiismerhetetlen és meghódíthatatlan aggszűz üldögél a szomszéd vitrinben. *Véletlen Öreghercegnő*, noha a világmindenségnek nem az első számú parancsolója, mégis igen szépen jelen van mindenütt az univerzumban. Váratlan heppjeinek és még váratlanabb szeszélyeinek összevisszasága mindenesetre az evolúcióban meghatározó szerepű volt számtalan szakember szerint. Már a kezdetek kezdetén is az Öreghercegnő kékeres kezében dőlt el rengeteg minden ami alapvető. Pár milliárd év alatt számtalanszor összetapadtak már szerény sárgolyónkon szerves molekulák, aztán szépen csendesen szét is váltak - ám néhány alkalommal, az *outside* és *inside* erőcsoport véletlenszerű állapota miatt egyszerre csak úgy maradtak, összeállt az alap az élet megszületéséhez. Ugyanígy, a legelső élőlények, a *prokariota* és *eukariota* egysejtűek is szépen csendesen éltek egymás árva sejtmaggal vagy magkezdeménnyel évmilliárdokon át, amíg a szeszélyes aggszűz **VÉLETLEN** műveleteinek egyike el nem indította a sejtosztódást.

Véletlen Öreghercegnő a követhetetlen hóbortjaival és heppjeivel igen gyorsan megszállta az osztódó sejt életének minden egyes mozzanatát, rigolyásan és reszketegen ugráló ujjai *allélképződésen, géntovábbításon, rekombináción,* és számos más módon mindenütt eluralkodtak - és ez így megy azóta is, végestelen végig, az élővilág valamennyi meghatározó változásánál... Nem emlegetnénk sokáig a raplis és szeszélyes úrmő műveleteinek eredményeit, elmondja azokat az evolúcióelmélet számtalanszor - viszont az az eseménysor, ahol az *esszenciális* átalakulásokban mindent megszabó szerephez juthat a véletlen összevisszán és zavarosan csapdosó szeszélye, az nyilvánvalóan eleve nonszensz színezetű.

*

Selezione Őrgróf, a következő tükördoboz lakója. Ő a kiváló, híres, fentebb bemutatott fekete hercegnek, *Alkalmazkodás Őfőméltóságának* a legkiválóbb parancsvégrehajtója. A királyi családon belül, kissé felületes titulussal, a *főhóhér* néven szokás emlegetni, noha ez a címzés a család előkelő aurájában számos más, ezúttal nem említendő ítéletvégrehajtót is megillette. Mindenesetre *Selezione Őrgróf* a hóhérmunka terén derakasan kitesz magáért. A tudomány fogalomkészletében természetes kiválasztódásnak titulált tömegpusztításban létezik *Aposztatikus Szelekció, Diszruptív Szelekció, Stabilizációs Szelekció,* de a **TERMÉSZETES KIVÁLASZTÓDÁS** folyamatában van irány szelekció is, van rokonszelekció is, és van számtalan más is - valamennyinek persze ugyanaz az esszenciája: az érző idegrendszerű élőlények szenvedésével, megnyomorodásával vagy megzabálásával jár együtt.

Ám *Selezione Őrgróf Őkiválósága,* legyen bármekkora főhóhér

is, a költői lelkületéről és poétikus érzelmvilágáról is nevezetes. Aranyból van a szive - az élőlényeket is az igen jóindulatú *nem volt elég erős ezért jobban járt a pusztulással* valamint a szintén nemes érzelmre valló *mennyit szenvedett volna a gyengesége miatt és mennyivel jobb mostmár neki* jelmondatokkal passzírozza át a másvilágra. Zenekedvelő lénynek látszik a tükördobozból Őkiválósága, kedvencei feltehetőleg a klasszikus komponálású *Requiemek*, a híres *Halálkeringők*, és az egésznapos csontzene. Ám tarthatja bárminő kiválogatott, kitisztított és puccos állapotban is az impériumot a nemes őgróf, az a működés, amely az életben maradással mindig a minél önzőbb, a minél ravaszabb, a minél erőszakosabb, a minél pusztítóbb élőlényeket jutalmazza meg, emberi megítéléssel nemigen nevezhető másnak, mint meglehetősen visszataszítónak és nonszensznek.

*

Hibahalmozás Őkirályi felsége, a trónörökös tűnik fel a következő vitrinben. *Hibahalmozás Őfelsége*, nevéhez illő módon, elhibázást elhibázás után, mutációt mutáció után művel az evolúció során - így aztán nem győzünk elgyönyörködni a melléfogásai és mellényúlásai nyomán mind változatosabbá és mind színesebbé váló pazar elővilágon. Bámulatos kétbalkezessége, legendás ügyefogyottsága révén egyre szédületesebb gazdagságúvá és egyre elbűvölőbbé varázsolódik minden a glóbuszon. A trónörökös a királyi famíliában a legszebb reményekre jogosít, elrontott műveleteitől az uralkodóházban már egészen ingyenc abszurdumokat is remélnék: ötszögű négyszögeket, négyszögű ötszögeket, görbe egyeneseket és egyenes görbéket... Ám sajnos vele sincsen minden egészen rendben.

Hibahalmozás Őkirályi felsége ugyanis sajnálatos módon gyógyíthatatlan szerencsejátékos. Hogy hazardírozásai mit eredményeznek arról nincsen sejtelme - csupán gördíti a rulettkerekeket, szórja a zsetonokat a rögtönzései szerint. Maradandó műremekéről, a **MUTÁCIÓRÓL**, általában nincs mód megsejteni előnyös vagy előnytelen az élő szervezetnek, emellett se a mérete, se az ereje, se a működési módja nem jelezhető előre - és sokszor még utólag sem állapítható meg - ám ennek ellenére máris ezerszám vagy éppen százezerszám öröklődik át generációról generációra. Így aztán emberi élőlénynek aligha van oka örvendezni a műveletein: az akárminő élőlélynél, építően vagy rombolóan, jóindulatúan vagy rosszindulatúan elszabaduló mutáció ugyanis minden, csak nem értelmes életműködés - sokkal inkább megint csak nonszensz jelenség.

*

A trón birtokosának, a királynői köntösében kedvesen, bájosan felbukkanó *Nagynulla Anyakirálynőnek*, a nevét is illő immár elárulni. *Nagynulla Anyakirálynő*, az örökzöld görög világ szállóigéje alapján (*a mindenséghez mérd magad*) csakugyan a világmindenség egészéhez méri magát, uralkodói névválasztása is innen ered. Emelkedett jelszava és óriáshatalma ellenére az anyakirálynő némiképp nemtörődöm uralkodó. Noha tudja, hogy az élővilág evolúciójának csupán annyi a rendeltetése, miszerint némi idő után égjen végre szénné és semmisüljön meg, ő nem nagyon mozdítja egy ujját sem ennek érdekében... *Nagynulla Anyakirálynő* a tetteket *Mégnagyobbnulla Öregcsászárné* személyétől várja, aki a civilizációnkat övező élettelen világ szintén értelem nélküli és szintén cél nélküli működésének első számú parancsolója. Hogy csakugyan *anullálódjon* az élővilág evolúciója is, és a civilizáció összes jelenlegi és majdani erőfeszítése is, az *öregcsászárné* már intézkedett a

megduzzadó nap vörös óriás módján való ideeresztésére. Az élővilágra és az emberi civilizációra rárótt sors ezzel a végkimeneteléhez is ér.

Hacsak *Mégnagyobbnulla Öregcsászárné* bámulatos remekművéből, a *merkúros* és *vénuszos* vörösizzásokkal, *szaturnuszos* gyűrűzetekkel és jeges apróbolygókkal ékesített naprendszerből - az uralkodóháznak és panoptikumának járó illendő elköszönés után - szépen el nem illanunk valahová máshová.

[IRODALOMJEGYZÉK:Ld. a könyvben, ISBN 978-963-88609-6-5]